

De Grijze Junco (*Junco hyemalis*), een nieuwe vogel voor de Nederlandse Avifauna

door

J. J. W. POLDER

(Diergaarde Blijdorp, Rotterdam)

en

K. H. VOOUS

(Zoölogisch Museum, Universiteit van Amsterdam)
(*Capture of Slate-coloured Junco in the Netherlands*)

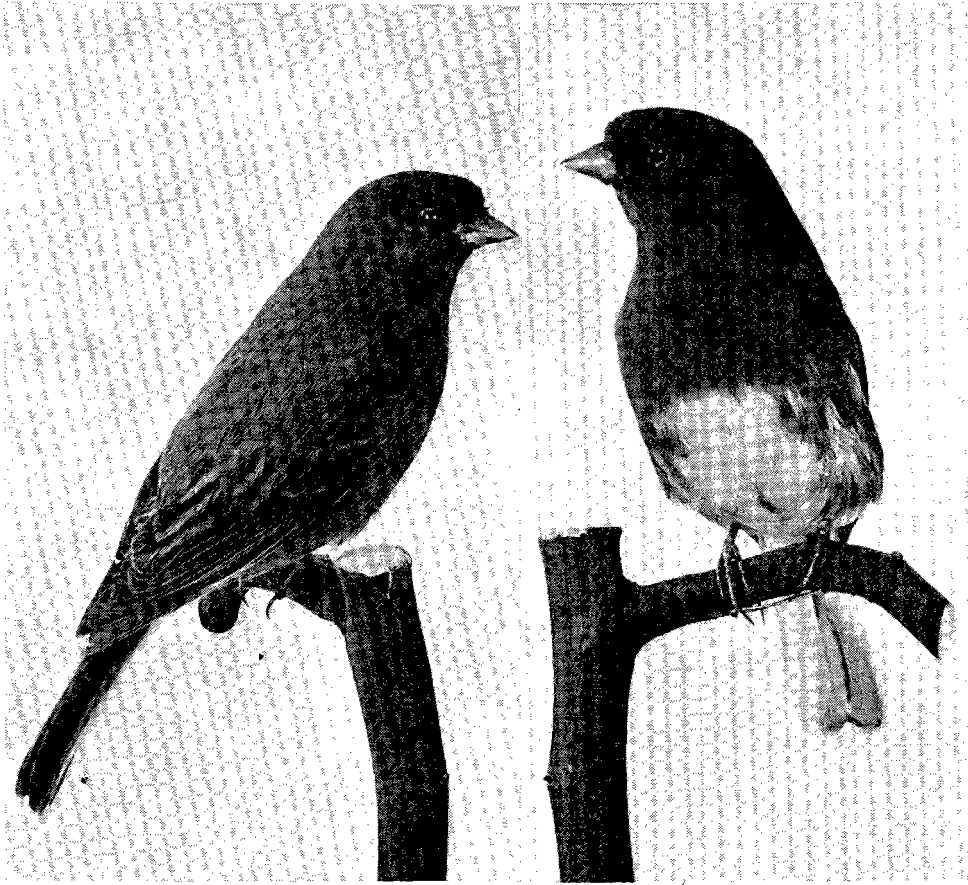
Hieronder volgt een mededeling over de vondst van een Grijze Junco, *Junco hyemalis* (Linnaeus), in Nederland.

Tijdens een sneeuwstorm, februari 1962, trof de heer J. van Werven, Overijsselsestraat 85a, Rotterdam-Zuid, op zijn volière aldaar een vreemde vogel aan. De vogel was nat, uitgeput en koud en kon gemakkelijk worden gevangen. Tot 7 november 1968 leefde deze vogel in de heer Van Werven's volière; op die dag is de vogel gestorven en aan de Diergaarde Blijdorp ter determinatie aangeboden. Hier werd hij door een van de auteurs (J.J.W.P.) als *Junco hyemalis* gedetermineerd. De vogel is thans opgezet en is opgenomen in de collectie van het Natuurhistorisch Museum van Rotterdam.

De opgezette vogel (♂) bevindt zich in een voor een kooivogel opvallend mooi verenkleed; de nagels zijn wat te lang en vertonen in dit opzicht de invloed van het verblijf in gevangenschap. Vleugel 83; staart 71 mm.

De Grijze Junco is een broedvogel van de noordelijke naaldbossen van Noord-Amerika. Hij is een trekvogel, die in de winter wordt aangetoffen in vrijwel de gehele Verenigde Staten, waar hij een van de talrijkste en meest geharde wintervogels is. Onder deze omstandigheden wordt zijn voorkomen veelal met zware sneeuwval geassocieerd, waardoor de vogel lokaal als „common snowbird” (gewone Sneeuwvogel) bekend staat (Bent 1968: 1029). Forbush (1955:520) noemt daarbij nog het beeld van de grijze bovenkant en de witte buik van de vogel, die met de loodgrijze sneeuwvlucht boven het wit besneeuwde winterse veld vergeleken kunnen worden en dat de vogel de passende naam van „gray snowbird” (grijze sneeuwvogel) heeft bezorgd.

De opgezette vogel vertoont alle kenmerken van de noordelijke, hoofdzakelijk Canadese geographische vorm of ondersoort (*Junco hyemalis hyemalis*), namelijk de enigszins convexe grens van het wit van de buik tegenover de grijze borst, de donkergrijze kleur van de kop en de lichte, overwegend vleeskleurige snavel. Al deze kenmerken kunnen natuurlijk door het verblijf in gevangenschap zijn beïnvloed. De aanwezigheid van deze kenmerken geeft evenwel geen aanleiding om aan de overigens zich als standvogel gedragende en enigszins anders gekleurde ondersoort (*J. h. carolinensis*) uit het gebergtebos van de Appalachen te denken. Het kan dan ook wel als zeker worden beschouwd, dat het hier een vertegenwoordiger van *J. hyemalis hyemalis* be-

Grijze Junco (*Junco hyemalis*), ♂. Gevangen in Rotterdam-Zuid, februari 1962; gestorven 7 november 1968. Coll. Natuurhistorisch Museum te Rotterdam.

treft, afkomstig uit het Canadese naaldbosgebied. Zoals boven vermeld, zijn deze vogels uitgesproken trekvogels, die heel Noord-Amerika doortrekken en tot in Californië en Mexico overwinteren en die bij uitzondering zelfs op Bermuda en de Bahama Eilanden in de Atlantische Oceaan zijn vastgesteld.

De American Ornithologists' Union Check-list of North American birds (5e druk, 1957: 607) vermeldt deze soort als „accidental in Eire and Italy”, dus als dwaalgast uit Ierland en Italië. De herziene uitgave van Peterson, Mountfort & Hollom „A field guide to the birds of Britain and Europe” (1966:324) noemt in dit verband bovendien nog IJsland. Het betreft de volgende Europese gevallen:

I e r l a n d. Eén exemplaar, verzameld op 30 mei 1905 op Kaap Loop Head, County Clare, West-Ierland (Kennedy 1961: 101, Rutledge 1966: 195). Lange

tijd werd dit exemplaar als een uit gevangenschap ontsnapte vogel beschouwd, doch daartoe bestaat noch wat het verenkleed, noch wat de vindplaats betreft aanleiding. Bovendien wordt deze soort nauwelijks in gevangenschap gehouden. Rutgers (1964 - 68: 24.52.3.5) noemt hem de Leigrijze Wintervink en vermeldt daarbij dat de vogel „slechts hoogst zelden bij de importen” (sic!) voorkomt.

I t a l i ë. Eén mannetje, gevangen op 28 november 1914 in Ariccia, provincie Roma (Chigi 1915). Deze vangst wordt klaarblijkelijk niet door Martorelli (1960), doch wel door Cova (1969) als betrekking hebbend op een wilde vogel erkend.

Op grond van bovenstaande gegevens heeft de Commissie voor de Nederlandse Avifauna in zijn vergadering van 14 december 1968 besloten, bij afwezigheid van gegevens die het tegendeel zouden kunnen bewijzen, de in februari 1962 in Rotterdam gevangen Grijze Junco als een wilde vogel te beschouwen en mitsdien de soort aan de lijst van de Nederlandse avifauna toe te voegen.

SUMMARY

Capture of Slate-coloured Junco (Junco hyemalis) in the Netherlands

The capture of a male Slate-coloured Junco in February 1962 on top of an aviary in Rotterdam during a snowdrift is described. The bird was cold and in exhausted condition. It lived until 7 November 1968 in captivity and is now preserved in the Natural History Museum of Rotterdam. Wing 83, tail 71 mm. It shows the plumage characteristics of the Canadian and Hudsonian race *hyemalis*. In the absence of evidence to the contrary this bird is accepted by the Committee for the Netherlands Avifauna as a genuinely wild bird. Reference is made to other possible cases of the occurrence of this highly migratory and extremely winterhard North American species in Europa (Iceland, Ireland, Italy).

LITERATUUR

- Bent, A. C., and collaborators (O.L. Austin, Jr., ed.) (1968): Life histories of North American Cardinals, Grosbeaks, Buntings, Towhees, Finches, Sparrows, and allies. Bull. Un. St. Nat. Museum 237: 1029—1050.
- Chigi, F. (1915): Catture di specie rare od accidentali nella provincia di Roma. Boll. Soc. Zool. Italiana Ser. III, Vol. III, fasc. V—VI (1914): 49—53.
- Cova, C. (1969): Atlante degli uccelli Italiani. Milano, Hoepli.
- Forbush, E. H. (1955): A natural history of American birds (Revised and abridged edition by J. B. May). New York, Bramhall House.
- Kennedy, P. G. (1961): A list of the birds of Ireland. Dublin, Nat. Museum of Ireland.
- Martorelli, G. (1960): Gli uccelli Italia. 3rd ed. Milano, Rizzoli.
- Rutgers, A. (1964-68): Encyclopedie voor de vogelliefhebber. Gorssel, Littera scripta manet.
- Rutledge, R. F. (1966): Ireland's birds. London, Witherby.